

kot vsaka guma ima tudi ta rok trajanja. Zaradi pregrevanja in obrabe prihaja do zdrsov sklopke in slabšega delovanja ventilatorja, ki zato kljub dovoljšnemu pritisku v šobah ne zmore proizvesti dovolj močnega zračnega toka, da bi prebil bogate koše in omogočil škropilni brozgi dostop do notranjih delov rastline. Poudariti moram, da gre tu za velike moči, saj potrebuje ventilator za premagovanje upora preko 30 konjskih moči in črpalka 20. Zato je potreben tudi dovolj močan traktor (preko 100 konjskih moči), da zmore vleči 4 tone težko škropilnico in samega sebe po hmeljišču. Kolega hmeljar mi je povedal, da se ravna po tem, ali ventilator obrne list na vrhu žične opore. Če ga ne, takoj zamenja sklopko, kar stori enkrat ali celo dvakrat letno.

Menim, da bi bilo smotno v pregled škropilnih naprav, ki ga izvaja strokovna služba, vključiti tudi pregled ventilatorske moči, saj je ventilator tisti končni člen, ki spravi škropilno brozgo do vsakega dela rastline, in vzrok, ki ga mimogrede spregledamo, ko se sprašujemo, zakaj škropivo kljub zadostnemu nanosu ni učinkovalo. Za učinkovit nanos mora ventilator proizvesti skoraj 2 atmosferi pritiska na vrhu žične opore, zato je nujno, da deluje brezhibno. Verjamem, da so mnogi hmeljarji že zdaj dovolj pozorni na pravilno delovanje ventilatorja, vendar se nam vsem zgodi, da v obilici drugih skrbi kakšne stvari spregledamo ali pozabimo. Strokoven pregled ali vsaj opozorilo ob rednem pregledu škropilnih naprav bi pripomogel k temu, da ozavestimo skrb za vse komponente škropilne naprave, ne le za šobe in črpalko.

Svetovni trg s hmeljem v letu 2020

Prof. dr. Martin Pavlovič,

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije in Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede UM

Površine in sorte

Tudi v letu 2020 beležijo statistike Svetovne hmeljarske organizacije (www.ihgc.org) povečanje površin hmeljišč na dobrih 62.000 ha. Od leta 2013 že sedmo leto zapored - najizraziteje v dveh najpomembnejših državah pridelovalkah hmelja - v ZDA (24.954 ha) in ZRN (20.706 ha) z izstopajočim deležem v vseh treh globalnih statistikah ponudbe hmelja. V površinah hmeljišč (40 % in 33 %), pridelku hmelja (39 % in 38 %) in pridelku alfa-kislin (43 % in 40 %). Petina površin hmeljišč je porazdeljena še na preostalih 23 držav pridelovalk. Večina ostalih držav je ohranila raven površin hmeljišč iz prejšnjega leta, zmanjšali so jih le kitajski, slovenski in angleški hmeljarji. Slovenija je v letu 2020 po površinah (1.480 ha) globalno na šestem mestu.

Sortni seznam Svetovne hmeljarske organizacije vsakoletno širi obseg komercialnih sort hmelja. V letu 2020 navaja skupaj 291 sort hmelja v komercialni pridelavi. Iz standardiziranih novembrskih tržnih poročil držav pridelovalk lahko razberemo tudi podatke

o spreminjajoči se sortni strukturi. V ZDA so precej krčili sorte Cascade, Centennial, Chinook in Summit in jih nadomeščali z aromatičnimi sortami, kot so Citra, Mosaic in Idaho 7. V Nemčiji so zmanjšali površine z dišavnimi sortami in jih nadomestili s sortami Herkules, Perle, Tradition in Polaris. Nadalje opazamo, da se iz leta v leto povečuje delež hmelja zaščitene sort, ki so dovoljene v komercialni pridelavi le z lastniškim pristankom. V ZDA presega tovrstni delež že 65 % njihove pridelave. Odkup pridelka je zagotovljen, trgovci-lastniki pa s tem tudi nadzorujejo promet s hmeljem.

Na 122 posestvih v Savinjski dolini, na območju Slovenj Gradca in Radelj ob Dravi ter v okolici Ptuj, Ormoža in Celja pridelujejo hmeljarji v Sloveniji pretežno štiri tržno najzanimivejše sorte hmelja. Te so: Aurora (558 ha, 38 %), Celeia (465 ha, 31 %), Savinjski golding (157 ha, 11 %) in Bobek (141 ha, 10 %). Ostalih 15 sort hmelja je po avgustovskih podatkih RKG in internega gradiva IHPS v pridelavi v posamičnem obsegu pod 50 ha.

International Hop Growers' Convention

IHGC - Economic Commission Summary Reports

Video-Call - November 9, 2020

Country	Hop Acreage 2019 (Hectares, Ha)					Hop Production 2019 (in MT = 1.000 kg)					Hop Acreage 2020 (Hectares, Ha)					Hop Production 2020 (in MT = 1.000 kg)					Alpha acid Prod.
	Aroma	Alpha	Hop area'	New	Total	Aroma	Alpha	Total	MT		Aroma	Alpha	Hop area'	New	Total	Aroma	Alpha	Total	MT		Alpha acid Prod.
Argentina	118	56	174	0	174	188	78	266	23		127	59	186	11	186	230	101	331	28		28
Australia*	476	176	652	48	700	1 385	260	1 645	224		548	152	700	43	743	1 478	236	1 714	255		255
Austria	194	58	253	3	253	368	124	492	37		197	58	255	5	255	360	117	487	39		39
Belgium	124	58	182	0	182	172	124	296	24		124	58	182	0	182	154	122	276	21		21
Canada*	219	200	419	0	419	329	300	629	63		360	150	350	0	350	544	300	844	53		53
China*	400	2 283	2 683	0	2 683	544	6 500	7 044	600		4 635	61	4 696	270	4 966	5 830	120	5 950	265		265
Czech Republic	4 706	49	4 755	248	5 003	6 991	154	7 145	285		413	48	460	40	500	672	95	767	31		31
France	424	42	466	39	505	728	94	822	25		10 973	9 154	20 127	579	20 706	21 400	25 600	47 000	5 400		5 400
Germany	10 860	8 913	19 773	644	20 417	22 584	25 888	48 472	5 260		53	53	106	0	106	82	120	202	25		25
Japan*	53	53	106	0	106	82	120	202	25		598	145	743	331	743	1 000	250	1 250	115		115
New Zealand*	598	145	743	331	743	780	239	1 019	100		650	1 111	1 761	30	1 791	1 155	2 262	3 417	354		354
Poland	636	1 020	1 656	106	1 762	1 293	2 476	3 765	317		75	188	263	6	269	95	125	220	21		21
Romania	75	185	260	3	263	90	105	195	19		168	74	242	12	254	200	150	350	20		20
Russia*	168	74	242	12	254	200	150	350	20		0	0	8	0	8	0	0	16	2		2
Serbia*	0	0	8	0	8	0	0	16	2		38	0	38	0	38	26	0	26	1		1
Slovakia*	129	0	129	4	133	108	0	108	5		1 380	23	1 403	78	1 480	2 623	100	2 723	213		213
Slovenia	1 500	21	1 521	75	1 596	2 502	70	2 572	130		73	354	427	0	427	77	677	754	75		75
South Africa*	73	354	427	0	427	77	677	754	75		5	551	556	8	566	8	900	908	97		97
Spain*	5	535	540	15	540	8	860	868	104		309	60	369	0	369	400	80	480	30		30
Ukraine*	309	60	369	0	369	400	80	480	30		711	157	868	0	868	748	176	924	67		67
UK-England	787	171	958	0	958	1 353	343	1 696	119		19 682	5 272	24 954	1 107	24 954	35 516	12 522	48 038	5 755		5 755
USA	18 005	5 842	23 847	468	23 847	35 160	16 115	51 275	5 755		41 319	19 728	61 054	2 520	62 111	72 927	50 553	123 402	13 467		13 467
IHGC	39 859	20 295	60 163	1 996	61 342	75 342	54 757	130 111	13 242		1 460	-567	891	524	769	-2 415	-4 204	-6 709	225		225

* Since no country updates were available, figures from Video-Call in August 2020 were used.

* Acreage without new hop areas

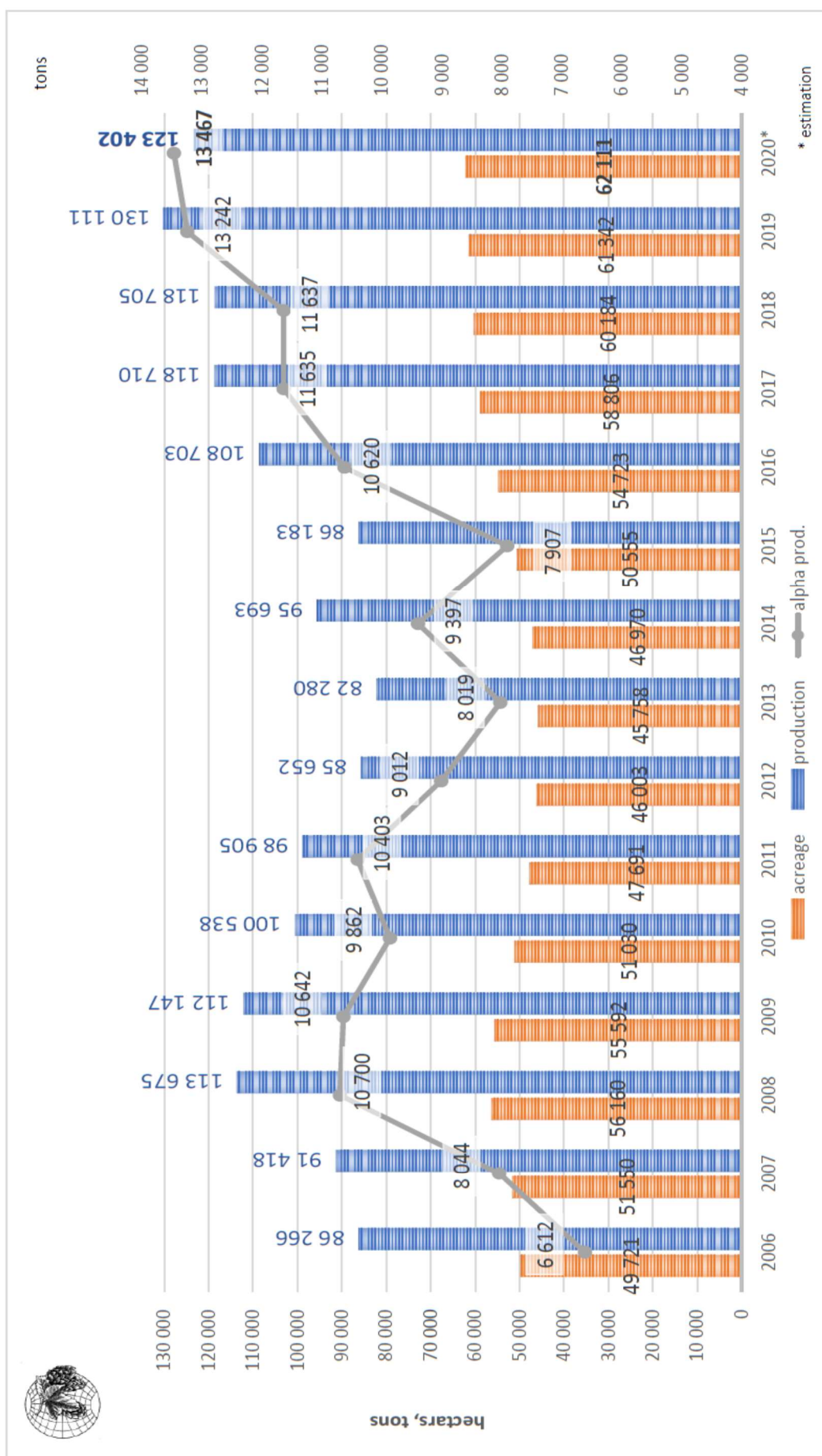
* Correction of the meeting

Difference Σ 2020-2019

Difference Σ 2020-2015

Difference Σ 2020-2010

Statistika ponudbe hmelja - površine (ha), pridelek hmelja (t) in grenčic (t)

Svetovne površine hmeljišč (ha) ter pridelek hmelja in alfa-kislin (t) 2006-2020

Pridelek

Za leto 2020 navajajo statistike v poročilu Ekonomske komisije novembrsko oceno svetovnega pridelka 123.402 ton hmelja (6.709 ton manj kot v 2019) in 13.467 ton grenčic oz. alfa-kislin (225 ton več kot v 2019). Z najboljšim pridelkom hmelja se lahko pohvalijo nemški hmeljarji - v povprečju z 2,3 t/ha, samo grenčične sorte celo z 2,7 t/ha. Ravno tako so pridelali rekordno količino alfa-kislin (5.400 t). Vse bolj se uveljavlja njihova sorta Polaris s trenutno 340 ha in 19,4 % alfa-kislin. Po drugi strani pa poročajo ameriški hmeljarji o podpovprečnih pridelkih hmelja (48.038 t oz. 1,9 t/ha). V Sloveniji beležimo po podatkih certificiranja v letu 2020 pridelek hmelja 2.723 t, ki velja kot dolgoletno nadpovprečen (1,84 t/ha).

Pivovarstvo

V spletno dostopnih tržnih poročilih držav članic organizacije IHGC je izpostavljena tudi ocena spremenjenih prodajnih razmer v svetovnih pivovarnah, kar neposredno vpliva na trende povpraševanja po hmelju. Zaprtje gostinske ponudbe in omejevanje kulturno-športnih prireditev je krepko zmanjšalo porabo piva. Natančen obseg vpliva politično-gospodarskih ukrepov socialnega inženiringa na svetovno pivovarstvo še ni povsem znan, a v tržnih analizah se že jasno kaže zmanjšano povpraševanje pivovarn po grenčicah (alfa-kislinah) v hmelju. Po ocenah največjega svetovnega trgovca s hmeljem podjetja BarthHaas z novembrske video konference bo v letu 2020 proizvodnja piva nižja za osem do štirinajst odstotkov. To ustreza zmanjšanemu povpraševanju do 2.000 ton alfa-kislin. Presežek alfa-kislin iz pridelka 2019 bi tako znašal med 2.200 in 2.900 tonami. Ocenjujejo, da se proizvodnja piva ne bo vrnila na raven 2019 najmanj do leta 2022. S tem pa bo hmelj, ki ga zaradi zmanjšanja proizvodnje piva ne bodo porabili pivovarji, za vselej izločen iz tržne ponudbe. Pri nekaterih sortah hmelja se tako že soočamo z upadom povpraševanja. Posledično lahko pričakujemo v skladiščih po svetu nekajletno kopičenje tržnih presežkov. Presenečajo razmere na prostem trgu konec leta 2020. Ponudba hmelja na trgu je skoraj enaka predhodni, povpraševanje po hmelju pada - v nasprotju z ekonomsko teorijo pa cene hmelja izbranih sort še vedno rastejo.

V svetovni industriji malih pivovarn ni enotne slike. Nekateri pivovarji so vključeni v močne

prehranske maloprodajne mreže in prodajajo svoja piva prek trgovine na drobno. Tem so omejevalni ukrepi v drugem četrtletju 2020 celo povečali prihodke. Precejšnji del malih in srednjih, lokalno usmerjenih obrtnih pivovarn pa je utrpel izrazito gospodarsko škodo. Po zbranih podatkih IHGC je več kot 90 % količin svetovnega hmelja vezanih na večletne prodajne pogodbe. Tudi dva meseca po zaključku obiranja hmelja na severni polobli je še težko napovedovati, v kolikšni meri bi lahko bilo ogroženo spoštovanje že sklenjenih pogodb o odkupu hmelja s strani pivovarn. Obstaja možnost, da bi najbolj oškodovane pivovarne izsilile nova pogajanja s trgovino in morebitna terminska prelaganja že sklenjenih komercialnih pogodb. Bankrot pa bi gotovo pomenil njihovo izničenje.

*Za kakovosten pridelek - prebiranje primesi
(Foto: D. Vrhovnik)*

Strokovna razprava

Globalni politični in administrativni ukrepi so že od srede marca 2020 namensko omejevali poslovanje večine svetovnega gospodarstva. Posledice so bile vidne tudi v industriji pijač, kjer prispeva hmeljarstvo pomemben delež surovin za varjenje piva. Zaradi omejevanja (poslovnih) potovanj je predsedstvo Svetovne hmeljarske organizacije (www.ihgc.org) organiziralo v letu 2020 štiri video-konference (GoToMeeting). Odpadel je tudi sestanek, vezan na novembrski sejem BraUBeviale v Nemčiji, največji svetovni sejem industrije pijač in spremljajočih gospodarskih dejavnosti (surovine, storitve, logistika, marketing). Na sejah Ekonomske komisije in predsedstva je tako na povsem varni razdalji potekala medkontinentalna virtualna debata delegatov držav članic.

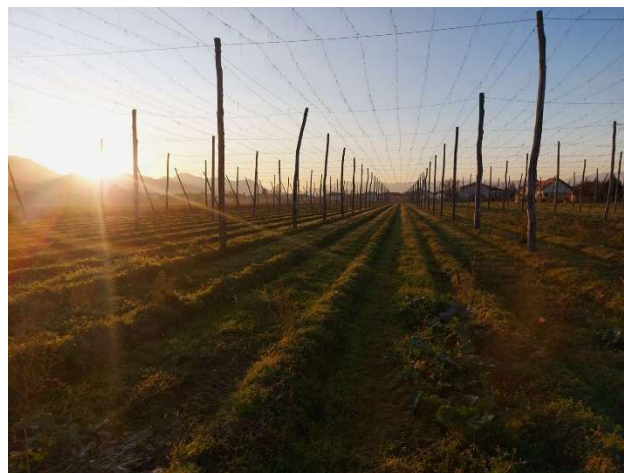
S prve od štirih video-konferenc Svetovne hmeljarske organizacije v 2020

Po analizi statistik na hmeljskem trgu je vsakokrat sledila seja predsedstva IHGC. Tudi v letu 2020 je bila še vedno zelo aktualna tema napovedanega zmanjševanja nabora razpoložljivih sredstev za varstvo hmelja v EU. Predsedstvo IHGC je zato sprejelo sklep o posredovanju lobističnega pisma pristojnim uradnikom EU (DG Agri, DG Santé) in organizacijama COPA in COGECA z ustrezno strokovno obrazložitvijo potencialnih negativnih učinkov na hmeljarstvo. Predsednica in podpredsednik komisije za usklajevanje zakonodaje na področju hmeljarstva **Ann E. George** in **Otmar Weingarten** pa sta za vsakokratno sejo posodabljala regionalne sezname vrednosti maksimalno dovoljenih ostankov aktivnih snovi FFS (MRLs) in povzela aktivnosti komisije.

Delegati so potrdili seznam 291 komercialnih sort hmelja za leto 2020. Ta je spletno na voljo v vsakoletno posodobljeni obliki. Razprava je tekla tudi o primerih sort, ki jih različni trgovci tržijo pod različnimi imeni. Posebej je bila izpostavljena ameriška sorta CTZ (Columbus, Tomahawk, Zeus). Rešitev poimenovanja bo vezana na prakso uradnega vodenja statistik v ZDA. Poleg že sprejetih enoznačnih 3-črkovnih kod za oznako vseh komercialnih sort hmelja velja na pobudo predstavnikov trgovine s hmeljem tudi letošnji avgustovski sklep o dodatni trgovski 3-črkovni oznaki pridelovalnih območij držav pridelovalk hmelja.

Vsakokratna razprava je vključevala tudi načrtovanje prihodnjih aktivnosti vseh treh komisij in sestankov v letu 2021. Na novembrski seji so bile pod vprašajem izvedbe že načrtovanih dogodkov: spomladanskega sestanka Ekonomske komisije in predsedstva, junijske konference Znanstveno-tehnične komisije v Španiji in 58. kongresa na Češkem. Naslednja video-konferenca v februarju ali marcu postreže tudi s temi odgovori.

Različna strokovna gradiva z vseh štirih video-konferenc so v izvirniku na voljo v generalnem sekretariatu IHGC in na spletnem naslovu <http://www.hmelj-giz.si/ihgc/act.htm>.

Večer v Petrovčah (Foto: B. Čeh)